

Sundbybergs
stad

BARN OCH UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN
ÖRSKOLAN

2010-10-10

Lokal arbetsplan för fritidshemmet på Örskolan Läsåret 2010-2011

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Inledning.....	3
Förutsättningar	3
Styrning och ledning.....	3
Organisation.....	3
Personaltäthet, kompetens och antal barn på fritidshemmet	4
Lokaler och utemiljö.....	5
Arbetet i fritidshemmet.....	6
Fritidshemmets värdegrund.....	7
Normer och värden	7
Ett mångkulturellt fritidshem.....	9
Barn i behov av särskilt stöd	10
Hälsa och livsstil.....	10
Samarbete mellan fritidshem och hem.....	10
Likabehandlingsplan för Örskolan läsåret 2010-2011	12

Inledning

Denna arbetsplan för fritidshemmet på Örskolan gäller för läsåret 2010-2011. Arbetsplanen utgår från gällande nationella styrdokument såsom t.ex. läroplanen. Den utgår också från Sundbybergs stads skolplan samt Örskolans kvalitetsredovisning från förra läsåret. Örskolan är en F-5 skola som ligger i stadsdelen Ör i Sundbyberg på adress Ringleken 4-6. Under läsåret 2010-2011 har skolan endast årskurserna F-4 på grund av få antal åk 5 elever.

Förutsättningar

Örskolan har totalt 123 elever som är inskrivna under läsårets start i augusti. Örskolan är en mångkulturell skola med cirka 46 % elever som har ett annat modersmål. Flerspråkighet och mångkulturalitet har medfört sig vikten av att hitta andra sätt att lära sig och utvecklas än de klassrumstypiska och traditionella, teoretiska och abstrakta arbetsätten. Skolan har därför satsat på skapande uttrycksformer bland annat med skolans ateljéverksamhet och bild och form. Den skapande profilen på skolan har även gett sig i uttryck av att skolan satsar på dans, musik och rörelse. På skolan finns både musik- och bildlärare, en danspedagog och en idrottslärare. Även fritidshemmet använder ateljén och har uppmuntrat skapande projekt.

Styrning och ledning

Örskolan leds av en rektor på halvtid, Marie Nyhed, som har huvudansvaret för skolan och dess verksamhet. Rektor deltar på samtliga yrkesspecifika forum såsom lärarmöten, fritidsmöten samt förskollärarmöten. Likaså skolans arbetsplatsträffar som leds av rektor. Redan nämnda forum är viktiga arenor för rektors pedagogiska ledarskap men även andra mötesplatser såsom skolans elevvårdsarbete i form av elevvårdsteamet och likabehandlingsgruppen/Kompisteamet och skolans elevråd är andra viktiga forum. Medarbetarsamtal och lönesamtal är andra viktiga möten där chef och medarbetare möts.

Organisation

Örskolan är organiserad i en förskoleklass i två grupper, åk 1, åk 2, åk 3 samt åk 4. Örskolans åk 5 har flyttats till Ängskolan då de var för få till antalet för att bilda en klass. 123 elever är inskrivna på skolan varav cirka 98 elever på fritidshemmet. Skolan och fritids samverkar i stor utsträckning och rent schematekniskt har integreringen bl.a. lett till att skolan har relativt många halvklasslektioner. Skolan har två fritidsavdelningar, en för åk F-1 och en för åk 2-3 och det är främst klassrummen och förskoleklassens lokaler som används som fritids. Fritids har organiserade aktiviteter men även fri lek och det är både fritidspersonal och förskollärare som arbetar på fritids. Skolbarnomsorgen/fritids öppnar kl. 7.00 och stänger kl. 17.30. I de fall någon elev behöver omsorg innan kl.7.00 finns möjlighet

att Örs förskolas personal tar emot dessa elever tills dess att fritids öppnat. Frukost serveras kl.7.30 och mellanmål serveras cirka kl. 14.00.

För de äldre eleverna i åk 4 finns öppen 10-12 års verksamhet på fritidsgården Hallonet i Hallonbergens centrum. Hallonet har öppet mellan kl.13.00-16.30 och där serveras mellanmål till en kostnad av 10 kr. På loven öppnar Hallonet kl.11.00.

Personaltäthet, kompetens och antal barn på fritidshemmet

Personaltäthet och personalens kompetens

Avdelning	Andel årsarbetare (%) med pedagogisk högskoleutbildning	Andel årsarbetare (%) med annan utbildning	Antal årsarbetare	Barn per årsarbetare
Fritids F-1	50 % förskollärare 25 % förskollärare 100 % danslärare	50 % barnskötare 50 % skolvärd	5 st	49/2,75 = 17,8 barn /pedagog
Fritids 2-3	75 % idrottslärare/ fritidspedagog	100 % barnskötare 75 % elevassistent, utbildad	3 st	49/2,5 = 19,6 barn / pedagog
TOTALT	2,50	2,75	8 st	18,7 barn/ pedagog

Barngruppens storlek, sammansättning och könsfördelning

Avdelning	Ålder	Flickor	Pojkar	Antal barn
F-1	6-7 år	26	23	49
2-3	8-9 år	26	23	49
TOTALT		52	46	98

Båda förskollärarna är behöriga och de arbetar på förmiddagstid med Förskoleklassen och på eftermiddagstid på fritids. På fritids finns inte någon behörig fritidspedagog. Dock har skolan anställt en danslärare och en idrottslärare på fritids, båda med pedagogisk högskoleexamen. På fritids finns även barnskötare, elevassistent och skolvärd.

Personalen ska utbildas i grön flagg och en av fritidspersonalen ska gå på en fortsatt inspirationsträff gällande grön flagg arbete. Idrottsläraren och dansläraren ska utbildas i PODB (Projekt- och omdömesdatabasen/skriftliga omdömen) då de skriver omdöme dels kring idrotten men även utifrån barnens sociala utveckling och ansvarstagande som till stor del bedöms under barnens fritidstid. Nätverksträffarna inom kommunen för fritidspedagoger fortsätter. Brand- eller första hjälpen utbildning ska bokas under året. Elevassistenten ska utbildas till barnskötare under året.

Lokaler och utemiljö

Örskolan ligger mitt i området Ör som är en stadsdel i Sundbyberg med närhet till Lötsjön och golfängarna samt Råstasjön och Ursviks friluftsområde och Hallonbergens centrum med T-bana och bussar. Det är även gångavstånd till simhallen och idrottsplatsen, IP.

Skolan är byggd 1967 och ombyggd 2005. I dagsläget är det skola och förskola i samma byggnad. Förskola på bottenvåningen och skola på övervåningen. Matsal, idrottshall, atelje´ samt personalrum samnyttjas av förskolans och skolans personal. Lokalerna är fräscha och luftiga och i stort sett ändamålsenliga och trivsamma. Dock är möblerna slitna. Nya bänkar alternativt bord, stolar, hyllor och hurtsar behöver på sikt köpas in.

Skolans trevliga matsal har ett tillagningskök och den är avdelad och inrymmer även ett bibliotek med en bibliotekarie som kommer en gång per vecka. Biblioteket är uppskattat och eleverna på Örskolan brukar ha väldigt höga lånesiffror, det vill säga de lånar mycket böcker och läser gärna.

Lokaluthyrning av främst matsalen sker vid enstaka tillfällen till bland annat bostadsrättsföreningar. Även idrottshallen används både dagtid av skolan, förskolan men även andra skolor samt kvällstid och då är det föreningslivet som nyttjar den. Ateljén används till bildundervisning och skapande projekt, men även vid musikundervisningen och på fritidstid. Ateljén är utrustad med enklare musikanläggning samt piano.

Klassrummen används även på fritidstid främst av åk 2-3. Fritidsavdelningen för åk 2-3 är i form av två grupprum med kök varpå klassrummen intill måste användas för att få plats. Fritidsavdelningen för åk F-1 är betydligt större och luftigare och inredd med stora mattor, lekytor, läshörna, pysselbord och kök och därför används denna avdelning som öppnings- och stängningsavdelning.

Skolgården är avdelad för förskolebarnen med en inhägnad del och resterande är skolbarnens skolgård. Det finns olika sorters lekredskap såsom gungor, basketkorgar och gungbräde. Gården har även en fotbollsplan. Under våren fick vi målat king-rutor i asfalten vilket var positivt. Precis nedanför finns Malins park som används flitigt av fritidshemmet.

Skolan har ett stort och fint personalrum med kök. Det finns även ett arbetsrum där varje klasslärare samt förskollärarna har vars en arbetsplats med skrivbord. Bredvid arbetsrummet finns ett grupprum där bland annat modersmålsundervisning hålls. Där har under våren två nya arbetsplatser med skrivbord inretts till vår fritidspersonal. På skolan finns även ett speciallärarrum och ett rum för skolhälsovården där skolsköterskan har sin mottagning en gång per vecka.

Arbetet i fritidshemmet

Fritidshemmets uppdrag

- Öppna upp dörrarna mellan fritids avdelningar.
- Göra smågrupper på F-1 för att det inte ska vara så många barn på ett och samma ställe.
- Göra gemensamma aktiviteter.
- Samarbeta med andra skolors fritidshem.

Komplettera skolan

Fritidspersonalen är knuten till en klass med elever på förmiddagen under skoltid, samma barn som de sedan har ansvar för på eftermiddagen när fritidsverksamheten tar vid. När fritidspersonalen är med en klass så får de en helhetssyn över barnens dag och de kan då följa barnen hela dagen och därigenom se deras behov. Fritidspersonalen kompletterar skolan på olika sätt, ett arbetssätt är bland annat att halva klassen har fritids medan andra halvan har lektion. Även gemensamma projekt då både lärare och fritidspersonal finns i klassrummet är vanligt förekommande varje vecka.

Meningsfull fritid

Fritids samverkar med sin närmiljö på olika sätt. De utnyttjar Kulturcentrums utbud och besöker olika platser i närområdet, t.ex. Malins park eller Golfängarna vid Lötsjön. De utnyttjar idrottshallen med tjej- och killgympa. Eftersom skolan har en egen ateljé och värnar om skapande uttrycksformer så uppmuntrar fritids också skapande verksamhet. Fritids engagerar sig i idrottslyftet för åk 3 i samverkan med Duvbo IK.

Lek och skapande

Fritids har olika idrottsaktiviteter med andra skolor på loven, t.ex. innebandyturneringar och grillning i Ursvikskogen. De är i Hallonbergen på Kulturcentrum och dansar med barnen på loven. På eftermiddagarna är fritids ute mycket och uppmuntrar fysiska aktiviteter och lekar såsom spela fotboll, brännboll, basket, tennis, kubb och boule på skolgården. Men det kan även vara t.ex. kull-lekar eller kurragömma. Den skapande verksamheten, t.ex. pyssla, pärla, måla med mera sker antingen i ateljén eller på fritidsavdelningarna. Alla barn får en övergripande bild av utbudet och kan finna ett intresse i något av det.

Stöd i utvecklingen

Genom att fritidspersonalen finns med i barnens hela dag finner barnen trygghet. Fritidspersonalen arbetar med kill- och tjejgrupper, praktisk matematik och matematik utomhus samt lässamlingar för att stödja barnens kunskapsutveckling samt sociala utveckling. Tack vare möjligheten att organisera fritidsaktiviteter i små grupper får barnen en avslappnad och trygg miljö, speciellt i de yngre åldrarna F-1. I

och med att skolan är liten har alla en personlig kontakt med varandra, vilket skapar trygghet.

Social kompetens och självständighet

De äldre barnen får möjlighet att utvecklas genom att lära ut till de yngre genom exempelvis läsning, leda aktiviteter, leda skräpplockargrupper, planera och genomföra organiserade lekar. Åk 3 utskolas från fritids på våren och får uppdrag att utföra på egen hand genom att följa instruktioner, tidsplanera, öva framförhållning och samarbete. Detta arbete resulterar i självständiga barn.

Kost och fysisk aktivitet

Fritidshemmet erbjuder utedagar, tjej- och killgymnastik, sporter som både är organiserade och valfria. Uteaktiviteterna är säsongsbetonade.

Frukost och mellanmål serveras i skolans trivsamma matsal. Ibland äts mellanmålet ute på grund av att fritidshemmet är på utflykt eller att vädret tillåter det.

Fritidshemmets värdegrund

Skolans, tillika fritidshemmets, målsättning är att ha ett tillåtande klimat där alla respekterar varandra, samarbetar och ser till allas lika värde.

Vi arbetar utifrån ett demokratiskt synsätt. Undervisningen bedrivs i demokratisk anda och eleverna har inflytande i den egna lärandeprocessen.

Synen på kunskap är att undervisningen anpassas till varje enskild elevs förutsättning och behov.

Alla kan lära sig och barnets styrkor tas tillvara.

Skapande arbete och lek är en stor del i skolans läroprocess.

Skolan är en social och kulturell arena där vi ska sträva efter förståelse för människors likheter och olikheter.

Alla ska kunna känna sig trygga och känna delaktighet.

Normer och värden

Mål:

- Att vår gemensamma värdegrund fungerar i praktiken där barnen respekterar varandra och har förståelse för varandras olikheter och åsikter.
- Förmedla tolerans och ett fördomsfritt tänkande oavsett religion, kultur och social ställning.
- Att hantera konflikter och motsättningar.

Arbete:

Fritidspersonalen har samtal med barnen om individens värde, både i förebyggande syfte och när specifika situationer uppstår, t.ex. vid en konflikt. Barnen delas upp i olika grupper och göra olika aktiviteter där tillfälle och möjlighet ges för dem att lära känna ”nya” kamrater. Skolan och således även fritids har gemensamma regler som alla barn har gått igenom, bearbetat, skrivit under och därmed också lovat att följa.

Fritidsverksamheten har även utarbetat kompletterande regler som gäller specifikt för fritids.

Fritids är ofta ute på promenader och gör aktiviteter utanför skolans område för att träna barnen i att vistas i olika miljöer och utveckla social kompetens med andra människor. Fritids ska utveckla sitt pågående arbetssätt som innebär en öppen kommunikation, samarbete över avdelningarna och en gemensam attityd. Fritidshemmets personal ska också kommunicera fritidshemmets arbetssätt och aktiviteter till föräldrarna.

Uppföljning och utvärdering:

Utvärdering sker på fritidspersonalens veckomöte. Uppföljning sker också tillsammans med barnen på fritidsverksamhetens samlingar där barnen kan vara med och påverka. Även skolans elevråd följer upp t.ex. skolans regler.

Uppföljning av likabehandlingsplanen:

Detta arbete sker gemensamt med skolan under dels höstens inledande veckor då alla elever arbetar med tema vänskap och förebyggande arbete mot mobbning och kränkande behandling. Skolans Kompisteam där både vuxna och barn ingår reviderar likabehandlingsplanen under hösten samt gör en kartläggning av skolan. Personalen följer upp arbetet någon gång under oktober-december. Under våren sker en utvärdering av arbetet med likabehandlingsplanen.

Jämställdhet

Mål:

- Pojkar och flickor har samma möjligheter, skyldigheter och rättigheter
- Jämlikhet mellan alla människor där alla har lika värde och likvärdiga villkor.

Arbete:

Fritidspersonalen uppmuntrar flickor och pojkar att leka med varandra. En planering av fritidsverksamhetens aktiviteter för terminen läggs i början av augusti-september respektive i januari. Vid planeringen diskuteras val av aktiviteter utifrån olika perspektiv, t.ex. jämställdhetsperspektivet. Även diskussion kring förhållningssätt gentemot flickor och pojkar diskuteras bland personalen. Alla erbjuds alla aktiviteter oavsett kön. Aktiviteterna kan t.ex. vara naturspanarna utomhus, skapande arbete i ateljén, dans i idrottshallen med mera. Personalen uppmuntrar både flickor och pojkar att prova olika aktiviteter och gruppindelning av barnen görs så att alla barn får möjlighet att prova allt.

Skolan och även fritidspersonalen behöver fördjupa sig i och lära sig mer kring olika religioner och på så sätt öka både kunskapen och förståelsen. Vidare ska vi satsa extra på att förklara vårt arbete med jämställdhet för föräldrarna samt vara tydliga med vad vi förväntar oss av hemmet.

Förskoleklassen arbetar vidare med Stegvis och har samtal om känslor, kroppsspråk med mera. Skolan ska försöka sträva efter att rekrytera manlig personal samt även personal med utländsk bakgrund för att öka mångfalden inom personalgruppen som i sin tur kan vara förebilder för eleverna.

Uppföljning och utvärdering:

Fritidspersonalen utvärderar med barnen på samlingarna där deras förslag på aktiviteter och lekar tas tillvara. Personalen utvärderar kontinuerligt på sina veckomöten samt APT.

Barns delaktighet och inflytande

Mål:

- Barnen ska känna ett ansvar och delaktighet i hela fritids verksamhet.
- Tillvarata barnens egna intressen och vara lyhörda för allas önskemål.

Arbete:

Flera gånger per vecka ges utrymme för barnen att själva bestämma fritidsaktivitet. Det kan vara att spela fotboll, pyssla eller t.ex. bygga lego som kommer upp som ett önskemål. Varje klass har en låda med leksaker som de ansvarar för. Barnen får vara med och önska vilka aktiviteter och lekar de vill göra och personalen beställer material och leksaker utifrån barnens önskemål, så långt det är möjligt. Barnen kan även komma med förslag och idéer kring aktiviteter tillsammans med föräldrarna eller utflyktsmål.

Fritids ska sträva efter en större öppenhet mellan fritidsavdelningarna F-1 och 2-3.

Uppföljning och utvärdering:

Barnens önskemål och utvärdering tas upp på skolans elevråd samt på fritidssamlingarna. Personalen utvärderar kontinuerligt på sina veckomöten.

Ett mångkulturellt fritidshem

Örskolan finns i en stadsdel där många olika kulturer och språk integreras med svenskan. Skolan är således mångkulturell och uppmuntrar att eleverna ska känna stolthet över sitt ursprung. Skolan och fritidshemmet värnar om människors lika värde oberoende av kön, social eller etnisk bakgrund. Fritidspersonalen samtalar kring olikheter och alla människors lika värde. Det är viktigt att bemöta de olika kulturerna och uppmärksamma barnens bakgrund och ta tillvara på deras traditioner. Barnen ska ges möjlighet att dela med sig av sin kultur och sina traditioner på fritidshemmet.

Tolkar och modersmåls lärare används regelbundet i kontakterna mellan skola, fritids och hem. De vanligaste förekommande modersmålen på skolan är arabiska, tigrinja, polska, turkiska, ryska, persiska och engelska.

På skolan finns dessutom personal som talar finska, arabiska och norska som kan vara behjälpliga i kontakten mellan fritids och hemmet.

Det är viktigt att nya barn som börjar på skolan även integreras i fritidshemmet så snart som möjligt. Barnen har börjat acceptera varandras olikheter, vilket kan bero på skolans och fritidshemmets satsning på projekt som ”lika-olika”. Detta projekt återkommer varje läsår då det ständigt är aktuellt.

Barn i behov av särskilt stöd

Alla barns olika behov ska tillgodoses under omsorgstid och de barn som har behov av extra stöd ska inkluderas i fritidsverksamheten. Utifrån barnens behov bedömer vi vilken insats som behöver göras. Ibland kan en lösning vara att anpassa grupper och gruppindelningar samt val av aktiviteter. Barn som har behov av större insatser anmäls till elevvårdsteamet där bedömning och utredning görs.

När fritidspersonalen ser att ett barn mår dåligt tas alltid kontakt med föräldrar för ett samtal kring detta. Om vi märker att inget resultat nås vidarebefordrar fritidspersonalen detta till rektor och skolans elevvårdsteam.

Hälsa och livsstil

Fritidsverksamheten strävar efter att alla barn ska uppleva att de har en god hälsa och att de förstår vikten av en bra livsstil. Barnen ska även få förståelse för hur de själva kan påverka sin hälsa.

Barnen i fritidsverksamheten erbjuds hälsosam frukost och även mellanmål på eftermiddagen. Likaså fruktstunder. Personalen samtalar med barnen om vikten av att ha en god hälsa och bra kostvanor.

Skolgården har en fotbollsplan, basketplan, pingisbord, gungor, klätterställning och olika sport/lekredskap för att barnen ska kunna hitta en aktivitet de vill göra när det är fri lek och de själva får bestämma.

Barnen har flera gånger i veckan vuxenstyrda aktiviteter där barnens grov- och finmotorik ofta tränas. Flertalet av de vuxenstyrda aktiviteterna främjar en sund livsstil, t.ex. dans och sport i dirottshallen, promenad runt sjöarna, lek i närbelägna Malins park.

Loven, då fritids har öppet sin verksamhet, präglas också av hälsofrämjande aktiviteter där rörelse och utevistelse är i fokus.

Samarbete mellan fritidshem och hem

Mål:

- Att föräldrarna alltid känner sig välkomna att delta i fritidshemmets verksamhet
- Föräldrar, barn och fritidspersonal har en bra dialog och ett förtroende finns dem emellan.

Arbete:

Fritidspersonalen kontaktar alltid föräldrar vid behov. En naturlig kontakt mellan fritids och hemmet tas också på morgonen vid lämning och på eftermiddagen vid hämtning. Mycket av kontakten sker också via mejl, telefon eller skolans

väskbok/kontaktbok där personalen, föräldrarna och barnen kan skriva meddelande till varandra.

Fritidspersonalen samverkar i hög grad med skolan och finns således alltid med på föräldramötena och andra aktiviteter som vernissage, öppet hus eller liknande.

Fritidspersonalen kan även medverka på barnens utvecklingssamtal vid behov.

Föräldrarna är alltid välkomna att delta i verksamheten och bjuds in till olika tillställningar, t.ex. drop-in fika eller fritids picknick.

Fritidshemmets stora utmaning inför detta år är att förbättra informationen till föräldrarna och i större utsträckning kommunicera vad fritidshemmet faktiskt gör.

Uppföljning och utvärdering:

Utvärdering sker på personalens veckomöten samt på föräldramötena. Även skolans nystartade föräldraforum kan följa upp samverkan mellan fritids och hemmet.

Samarbete med andra verksamheter

Mål:

- Att väcka intresse och lust hos barnen att delta i föreningsliv och knyta kontakter med andra

Arbete:

Alla barn i åk 3 deltar i idrottslyftet, som arrangeras av Duvbo IK. Idrottslyftet sker på fritidstid. Åk 3 barnen får prova på olika sporter.

Fritids nyttjar även Kulturcentrum i Hallonbergens centrum där olika teaterföreställningar, instrumentvisningar och andra uppträdande sker.

Fritidspersonalen deltar i kommunens nätverk för fritidspedagoger som träffas regelbundet för att diskutera fritidshemmets uppdrag och ha ett erfarenhetsutbyte. Nätverksmötena sker under ledning av en rektor.

Örskolans fritidshem samverkar med Ursvikskolan på loven. Ofta planeras turneringar, grillning, promenader i Ursvikskogen eller liknande. På sommaren slås skolornas verksamheter ihop och vi har endast öppet på ett fritidshem.

Samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen och deras fritidsgård Hallonet i Hallonbergens centrum sker främst under vårterminen då åk 3 ska skolas ut från fritidshemmet och skolas in i den öppna verksamheten för 10-12 åringarna.

Uppföljning och utvärdering:

Idrottslyftet utvärderas i juni. Samverkan med föreningsliv och andra skolor sker på APT.

Marie Nyhed
Rektor
Örskolan

Det gör skillnad vad du säger och gör

Likabehandlingsplan för Örskolan läsåret 2010-2011

Inledning

Sedan 1.april 2006 gäller en ny lag som förstärker och förtydligar skolans ansvar att förebygga och aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Alla skolor som lyder under skollagen måste följa Lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagen kräver att alla skolor arbetar, målinriktat för att förebygga diskriminering och kränkande behandling av barn och elever. Lagen kräver även att alla skolor upprättar en likabehandlingsplan där det tydligt framgår hur skolan aktivt arbetar mot diskriminering och kränkande behandling. Lagen avser kränkningar gjorda barn/elev till barn/elev eller från vuxen till barn/elev.

Vid årsskiftet 2009 infördes en ny Diskrimineringslag(2008:568) och ett nytt kapitel i skollagen. Diskrimineringslagen behandlar diskriminering och trakasserier enligt diskrimineringsgrunderna. Kapitel 14 a i skollagen behandlar annan kränkande behandling som mobbning.

Den nya lagen ska motverka diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggningen och ålder.

Utöver barn och elevskyddslagen har skolan enligt Lpo 94 ett uppdrag att arbeta med frågor som gäller jämställdhet och genus. För oss på Örskolan är det självklart att Likabehandlingsplanen gäller alla som finns med i skolans verksamhet. Likabehandlingsplanen omfattar alla barn och elever i skolbarnomsorg, förskoleklass och grundskola.

Likabehandlingsgruppen = KOMPISTEAMET

För att motverka mobbning, diskriminering och annan kränkande behandling har skolan en trygghetsgrupp som kallas för KOMPISTEAMET.

Gruppen svarar för kontinuiteten i detta arbete. I deras uppdrag ligger att dela med sig av erfarenheter och ge tips till övrig personal om hur de kan arbeta med dessa frågor med eleverna. Gruppen är ansvarig att genomföra samtal med elever som har blivit kränkta och de elever som har kränkt någon annan.

I Kompisteamet ingår:

Marie Nyhed, rektor	08-706 8600
David Nikas, e-ass/fritidspersonal, arbetslag 2-4	08-706 8592
Margareta Humbla, förskollärare arbetslag F-1	08-706 8597
Lena Holmgren, skolsköterska	08 706 8879

Dessutom ingår två representanter från varje klass, en flicka och en pojke, som väljs vid läsårets start.

Uppdraget

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av det demokratiska uppdraget. Detta hänger sin tur samman med hela skolans verksamhet. För att nå målet krävs att alla är väl medvetna om denna handlingsplan och agerar därefter. Den som väljer att inte se, eller ser men inget gör, kan göra sig medskyldig till kränkningen. Allt du gör för att stoppa en kränkning har betydelse. Ju snabbare du reagerar och agerar desto större effekt har också din insats.

Det du gör – gör faktiskt skillnad

Alla situationer där kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade och hur situationen ser ut. Därför passar inte alltid en viss metod eller arbetssätt. Denna handlingsplan är ett stöd i processen kring en händelse samt lyfter fram några viktiga generella åtgärder som alltid ska beaktas.

En bedömning skall göras om händelsen som är en kränkande behandling ska anmälas till andra myndigheter.

Polisen: om den kränkande behandlingen kan rubriceras som brottslig.

Arbetsmiljöverket: om händelsen har inneburit allvarlig fara för liv eller hälsa

Definitioner och begrepp¹

Definitioner och begrepp enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever och propositionen Trygghet, respekt och ansvar (prop.2005/06:38).

Barn : Den som deltar i eller söker till förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg enligt skollagen.

Elev : Den som utbildas eller söker utbildning enligt skollagen .

Personal : anställda eller uppdragstagare i utbildning och annan verksamhet.

Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån olika grunder. Diskriminering används också som begrepp i fall där institutioner genom t ex strukturer och arbetssätt

¹ Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling. Skolverkets allmänna råd 2006

upplevs som kränkande. De fem diskrimineringsgrunderna är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

I en verksamhet kan huvudman, ledning eller annan personal t ex. format strukturer och organisation på sådana sätt att de, utifrån diskrimineringsgrunderna, missgynnar en individ eller grupp. Likaså kan olika beslut få diskriminerande effekter.

Med en *direkt diskriminering* menas att ett barn eller en elev missgynnas i förhållande till andra om missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Ett exempel på direkt diskriminering är om huvudmannen för t ex en skola nekar en elev tillträde till en viss utbildning på grund av att hon eller han har en viss sexuell läggning.

Med *indirekt diskriminering* menas att ett barn eller en elev missgynnas genom att huvudmannen för verksamheten t ex. rektorn eller någon med motsvarande ledningsfunktion eller annan personal tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringsätt som framstår som neutralt men som i praktiken särskilt missgynnar ett barn eller en elev med visst kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller vsst funktionshinder.

Ett exempel på indirekt diskriminering kan vara att ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala regler tillämpas så att de i praktiken får en diskriminerande effekt.

Trakasserier: Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och kön eller som är av sexuell natur. Trakasserier är alltså diskriminering och kan utföras av vuxna gentemot barn eller elever eller mellan barn och elever.

Annan kränkande behandling: Ett uppträdande som utan att vara trakasserier, kränker ett barns eller elevs värdighet.

Andra aktuella begrepp

Mobbning: En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism: En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därför legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet: Rädsla för; stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi: En uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo - och bisexuella personer.

Sexism: betraktelse eller handlingssätt som innebär diskriminering på grund av kön. Med kön avses enligt svensk lag det kön som registreras för en person vid födelsen eller det kön som senare fastställts henne eller honom.

Vad är kränkande behandling

Kränkande behandling kan finnas i form av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling som inte har samband med diskrimineringsgrunderna, s.k. annan kränkande behandling. Kränkande behandling kan ta sig olika uttryck, vara mer eller mindre uppenbar och förekomma i många olika sammanhang.

Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar.

Diskriminering av individer eller grupper innebär ett avsteg från principen om likabehandling. En institution, som t ex. skolan, kan genom organisation, regler, grupperingar, schemaläggning och andra inslag avsiktligt eller oavsiktligt medverka till att diskriminerande effekter uppstår.

Trakasserier är kränkningar som har samband med diskrimineringsgrunderna och kan, liksom annan kränkande behandling, utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera och äga rum i alla miljöer. Kränkningarna kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara under den tid och på den plats där verksamheten äger rum utan också via t ex. telefon och dator (sms, mms, e-post och chatt). De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan ta sig uttryck i nedsättande tillmälen, nedsvärtning, förtal och ryktesspridning, förlöjligande eller förnedrande uppförande t ex. negativa kommentarer om utseende eller beteende.. De kan också handla om att frysa ut eller hota liksom att skapa och sprida rasistiska eller homofobiska texter eller bilder och märken med annat kränkande innehåll.

Olika studier visar att pojkar och flickor många gånger använder olika maktmedel och också drabbas olika. Mycket pekar t ex. på att man i skolan främst uppmärksammar pojkars kränkningar eftersom dessa oftast är fysiska och därför synligare och lättare att upptäcka. Flickor använder ofta strategier som kan vara svårare att upptäcka t ex. utfrysning.

Örskolans likabehandlingsplan

Skolans vision

Örskolan är en skola för alla. Skolan präglas av samhörighet och där alla har en given plats. Pojkar behöver inte välja bort saker bara för att de möjligen uppfattar någonting som flickigt. Det som flickor gör anses vara värt något också i pojkarnas ögon. Skolan vill uppmuntra för fria livsval på samma arena och inte bli begränsade av bilder om vad som är manligt eller kvinnligt.

Örskolans förhållningssätt gällande trakasserier och kränkande behandling vilar på en demokratisk grund. Skolans ställningstagande är att ingen flicka eller pojke ska behöva gå till sin skola och riskera att bli utsatt för diskriminering eller annan kränkande behandling. Ingen ska känna sig rädd på väg till eller ifrån skolan och inte heller på fritiden.

Alla ska kunna känna sig trygga i skolan.

I arbetet mot kränkande behandling måste alla hjälpas åt, elever anställda och vårdnadshavare. Det är allas ansvar att kränkningar inte förekommer. Skolan har ansvar för att alla slags kränkningar åtgärdas och upphör samt att arbeta förebyggande. Vårdnadshavarens ansvar är att rapportera till skolan om de får kännedom om kränkningar. Utöver samarbetet med vårdnadshavarna kontaktas även andra myndigheter som socialtjänst och polis.

Förebyggande arbete

Örskolans handlingsplan innehåller två delar, en långsiktig, som handlar om det förebyggande arbetet och en konkret plan för hur vi gör om kränkande behandling förekommer.

Grundpelarna för det långsiktiga arbetet är:

Kompisstödjare

För att motverka trakasserier och kränkande behandling och ge eleverna ett ökat ansvar för trivseln på skolan, har vi kompisstödjare. Klasserna utser två kompisstödjare som har till uppgift att hjälpa och stödja andra elever i syfte att motverka trakasserier och kränkande behandling. De är skolans extra ögon och kan rapportera till personalen om de ser eller hör kränkningar.

Kompisstödjarna träffas regelbundet på möten och får handledning av skolans personal som är lika med Kompisteamet.

Värdegrundsarbete

Örskolan arbetar med värderingsövningar av olika slag. För de allra yngsta på skolan används materialet Stegvis, där barnen får träna social och empatisk förmåga. Frågor om vad det innebär att vara en bra kompis, förväntningar på flickor och pojkar, självförtroende, vänskap, empati, etik och moral är viktigt att ta upp i

undervisningen. Till hjälp har de äldre eleverna använt materialet EQ-verkstan. Trygga elever ger en trygg skola. Värderingsövningar är därför ett led i det förebyggande arbetet mot trakasserier.

Temavecka "Vänskap"

Höstterminen inleds med att hela skolan arbetar med skolans gemensamma värdegrund och skolans sociala mål.

All personal är ansvarig för genomförandet. Kompisteamet går runt och presenterar sig i alla klasser och information kring skolans likabehandlings-brevlåda ges. I brevlådan kan man lägga en anonym "händelserapport" eller skriva en lapp om man antingen upplever sig kränkt eller har bevittnat något på skolan. Under Vänskapsveckan diskuteras också bland annat skolans regler och alla elever får i en ceremoni skriva under reglerna. En idrottsdag i Ursvik med samarbetsövningar ingår också i temaveckan. Tanken är att alla lektioner under veckan genomsyras av temat.

Gemensam verksamhet under året

Äldre och yngre elever har vissa gemensamma aktiviteter som temadagar, utflykter, grupparbeten, friluftsdagar, konserter, teater etc. Detta för att stärka gemenskapen och samhörigheten på skolan. Skolan har även infört "Hela skolan samlas" då alla barn och vuxna ses i skolans matsal en förmiddag två gånger per termin och klasserna delger varandra vad de arbetar med och känner sig stolta över. Verksamheten följs upp i klassråd och lärarmöten.

Klassråd

Klassråd i varje klass där en stående punkt är "trivsel och trygghet". Klassläraren ansvarig för att klassråden hålls regelbundet.

Elevråd

Elevrådet sammanträder 1 gång i månaden med två elevrepresentanter från varje klass, en flicka och en pojke. Ansvarig personal och rektor arbetar tillsammans med eleverna kring demokrati – och inflytandefrågor. Rektor kallar till mötena och skriver minnesanteckningar som sedan följs upp på klassråd.

Ordningsregler

Ordningsreglerna uppdateras vid terminsstarten och informeras hemmen och skolans alla elever i klasserna där de även har möjlighet att komplettera reglerna med sina egna trivselregler för klassen. Även trivselregler för matsalen revideras vid behov.

För att lyckas med det förebyggande arbetet är det nödvändigt med kompetensutveckling. De vuxna behöver tid för diskussioner om läsårets handlingsplan och till erfarenhetsutbyte, t ex olika metoder eller arbetssätt för detta arbete. Viktigt är också att få hjälp och stöd av varandra.

Rastverksamhet/ fri lek ute och inne

Kränkningar och trakasserier bland elever förekommer oftast under de tider/platser på dagen då vuxna är utom synhåll. För att minimera tiden då eleverna är ensamma under skoldagen strävar vi efter att på sikt kunna bedriva en vuxenledd rastverksamhet både utomhus och inomhus. Det finns alltid vuxna ute på skolgården. Alla anställda på skolan är ute på raster enligt fastslaget schema. Uppgiften är att bl.a. uppsöka eleverna där de är samt att kartlägga eventuella riskplatser. Detta arbete görs även systematiskt 1gång per termin tillsammans med Kompetsteamet.

Samverkan mellan fritidshem och skola

Skolan och fritidshemmet är totalintegrerade på Örskolan både när det gäller personal och miljö. Skoltiden och omsorgstiden bedrivs i samma lokaler för F-3. De större barnen (åk 4) har möjlighet att delta i en områdesgemensam fritidsklubb i Hallonbergs centrum som erbjuder aktiviteter av olika slag. (Enbart efter skoltid och under loven)

Skolans jämställdhetsarbete

Örskolan granskar vilka läromedel skolan använder för att undvika att dessa sprider fördomar och förlegade föreställningar.

På Örskolan har genusperspektivet en given plats i arbetslagens pedagogiska diskussioner och behandlas även återkommande i olika undervisningssituationer.

Förebyggande arbete i ordinarie undervisning

Vid läsårsstarten på hösten har skolan en vecka då man arbetar mycket med att konkretisera och synliggöra målen i läroplanen, såväl strävansmål som kunskapsmål. Under denna vecka skall samtliga elever på Örskolan få klart för sig vad diskriminering och kränkande behandling är och att skolan absolut inte tillåter någon form av detta. Eleverna får en elevversion av likabehandlingsplanen och information om arbetet till föräldrarna ges på höstens föräldramöten.

Åtgärder på klass nivå kan vara klassregler/trivselregler, klassråd, inläring genom samarbete, gemensamma positiva aktiviteter med mera.

I utvecklingssamtalen ska lärarna förvissa sig om att respektive elev inte känner sig utsatt och att eleven har någon att vända till om behov uppstår.

Skolan använder biblioteket och utvalda böcker för att förebygga trakasserier och kränkande behandling på skolan. Syftet är att ha en diskussion om kränkningar, mobbning och utanförskap med hjälp av böckerna

År F: Högläsning och samtal om *Bamse och bråkstaken*

År 1 : Högläsning och samtal runt boken *Tilda med is och sol*

År 2 : Högläsning och samtal om boken *Lene Lysmask*

År 3 : Högläsning och samtal om boken *Betty och de magiska skorna* samt Bettyspelet

År 4 : Högläsning och samtal om boken *Bettys spegel*

År 5 : Högläsning ur boken *Betty och Robban*. Klassen arbetar med häftet *Rädda klassen från ensamma vargar*.

Annan barnlitteratur:

"Grodan" böckerna av Max Velthuis

Alfons och odjuret Av Gunilla Bergström (skaffas in som klassuppsättning)

Vem ska trösta Knyttet? av Tove Jansson

Upptäcka , utreda och åtgärda

Rutiner för att upptäcka

Det är viktigt att skolan på ett systematiskt sätt skaffar sig kunskaper om den aktuella situationen. Den utsattes subjektiva upplevelser av det träffade är utgångspunkten. Kränkningar mellan elever äger vanligtvis rum när vuxna inte finns i närheten varför vuxennärvaro är av central betydelse både för att på ett tidigt stadium upptäcka kränkningar och för att ingripa.

På Örskolan arbetas efter följande rutiner för att upptäcka kränkande behandling och främja likabehandling

- Regelbundna samtal enskilt och med klassen.
- Läraren genomför utvecklingssamtal varje termin med målsman/vårdnadshavare och elev där även elevens situation i skolan och i klassen diskuteras. Sammanställs i IUP
- Varje år genomförs en enkätundersökning med eleverna om deras sociala situation i syfte att förebygga och upptäcka kränkningar och trakasserier. Årligen identifieras särskild utsatta områden i enkäten och situationer där risken för mobbning och kränkande beteende är särskilt stor.
- Den kommungemensamma skolundersökningen ger också en bild om hur elever och föräldrar uppfattar tryggheten i skolan och arbetet med det.
- Hög frånvaro kan vara tecken på att eleven är utsatt. Frånvaron följs upp inom två dagar.
- Kompisstödjare kan ibland upptäcka tendenser till kränkningar och rapportera till de ansvariga vuxna.
- De vuxna i Kompisteamet tömmer likabehandlingsbrevlådan regelbundet för att se om någon har anmält ett ärende.

Rutiner för att utreda och åtgärda

Alla åtgärder ska grundas på utredning som alltid ska göras så fort misstanke uppstår/skolan får kännedom om kränkande behandling.

Om kränkning konstateras - handlingsplan

Skolan agerar på följande sätt när kännedom finns om att en elev har utsatts för trakasserier eller kränkande behandling av en annan elev.

1. Personal får kännedom om problemet genom den utsatte eleven, klasskompisar, föräldrar, brevlådan eller dylikt.
2. Händelserapport skrivs och lämnas till Kompisteamets vuxna samt arbetslag för information.
3. Klassläraren har samtal med berörd elev. Eleven har möjlighet att berätta vad som inträffat. Läraren/pedagogen dokumenterar händelsen och vilka åtgärder som vidtas.
4. Klassläraren har samtal med den elev/de elever som kränkt/trakasserat. Eleven uppmanas att berätta om händelsen hemma. Klassläraren kontaktar hemmet för att vara säker på att föräldrarna har fått höra om händelsen
5. Om kränkningarna/trakasserierna inte upphör omedelbart kopplas Kompisteamet för likabehandling in för vidare utredning.
 - 5.1 Teamet får kännedom om att en elev eventuellt är trakasserad/kränkt
 - 5.2 En i teamet utses som ansvarig för ärendet och samlar information om situationen.
 - 5.3 Berörda elever kontaktas av teamet. Elev/eleverna som trakasserat konfronteras och kravet från skolan är att trakasserierna upphör.
 - 5.4 Föräldrarna informeras om händelsen.
 - 5.5 Uppföljningssamtal med den utsatte görs cirka en vecka senare och ytterligare efter en tid. Uppföljningssamtal med den eller de som trakasserat görs ca en vecka senare.
 - 5.6 Eleverna uppmanas berätta om det som har hänt hemma.
6. Om kränkningarna ändå inte upphör kopplas skolans Elevvårdsteam in och åtgärder diskuteras.
7. Elevvårdskonferens med vårdnadshavare, eleven, lärare, skolans elevvårdsteam. Beslut om åtgärder och upprättande av åtgärdsprogram.
8. En bedömning görs om möte behövs med annan myndighet, vårdnadshavare och elevvårdsteam.

Åtgärder när elev utsätts för kränkning av personal

Personal får kännedom om problemet genom den utsatte eleven, klasskompisar, föräldrar, annan vuxen etc.

- Skolledningen informeras och tar över ärendet.

Skolledningen får kännedom av problemet genom lärare/fritidspedagog/annan personal eller genom den utsatte eleven, andra elever, föräldrar el dyl.

- Skolledaren samlar information om situationen.
- Skolledaren informerar föräldrarna om situationen.
- Samtal hålls med den utsatte eleven

- Klasslärare informeras om situationen.
- Eleven erbjuds stödperson inför samtal med skolledning och anklagad lärare/personal.
- Skolledningen har samtal med eleven. Stödpersonen är med under samtalet
- Skolledningen har samtal med anklagad lärare/personal.
- Skolledning har samtal med elev och stödperson och anklagad lärare/personal
- Uppföljningsmöte med eleven och stödpersonen en vecka senare
- Återkoppling till föräldrarna och klassläraren
- Skolledaren dokumenterar ärendet enligt rutiner för dokumentation 2.5.

Rutiner för dokumentation

Alla händelser dokumenteras och förvaras inlåst i skolans arkivskåp. Vid förekommande fall har lärarna även möjlighet att dokumentera enskilda händelser i P.O.D.B som en notering om det inträffade och de viktigaste åtgärderna. Denna dokumentation kompletteras alltid med en utförligare rapport om händelsen/ärendet som förvaras i skolans låsta arkivskåp.

Rutiner för uppföljning och revidering av likabehandlingsplanen

Personal

- Vid varje läsårs avslut ska samtliga arbetslag utvärdera likabehandlingsplanen och komma med synpunkter och förslag på förbättringar.
- Vid den terminsvisa uppföljningen av elevens individuella utvecklingsplan(IUP)bedöms hur väl eleven nått sina sociala mål liksom elevens upplevelse för sin trygghet i skolan.
- Analyser och resultat från elevenkät och intervjuer visar hur framgångsrik den elevstödande modellen har varit. Likabehandlingsteamet genomför terminsvis intervju med kompisstödarna och somliga elever för att se resultat och förbättringsmöjligheter.
- Genom utvärdering på klassråd, elevråd, arbetsplatsträffar och på föräldramöten utvärderas om skolans regler är kända, efterföljs och fyller avsedd funktion. Ansvarig för detta är arbetslaget, rektor avseende elevråd och arbetsplatsträffar
- Skolledningen följer diskussioner om mobbning och trakasserier noga och kontinuerligt.
- Likabehandlingsgruppen på Örskolan ansvarar för att en årlig revidering av planen sker utifrån synpunkter från personal, elever, skolledning och föräldrar. Likabehandlingsgruppen informerar om sitt arbete i samtliga klasser och i personalgruppen
- Utvärderingen skall ske systematiskt för varje delområde av planen i slutet av läsåret och dokumentet inkluderas i kvalitetsredovisningen.

Elever

- Vid varje läsårsstart tar man upp likabehandlingsplanen i samtliga klasser. Materialet anpassas och bearbetas på olika sätt utifrån elevernas mognad och ålder. Eleverna uppmuntras att komma med synpunkter och förslag på förbättringar. Elevrådet lämnar synpunkter och förslag på likabehandlingsplanen. Kompisstödarna informerar sina klasser om arbetet.

Föräldrar

- På höstens föräldramöte får föräldrarna en övergripande information om likabehandlingsplanen och Kompisteamets vuxna presenterar sig. Likabehandlingsplanen är tillgänglig på hemsidan och på informationstavlan i skolan. En överenskommelse skrivs mellan hemmet och skolan. (se bilaga)

Händelserapport

Lämnas till likabehandlingsgruppen/Kompisteamet

Vilka var inblandade?

Namn och klass

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Vad har hänt i korta drag?

Var hände det någonstans? Lokal/ställe-----

Anmälld av:

Namn

Datum för anmälan:-----

Hemmet kontaktat den _____ av _____
namn

ÖVERENSKOMMELSE RÖRANDE LIKABEHANDLINGSPLAN PÅ ÖRSKOLAN

Till vårdnadshavare!

Jag har tagit del av innehållet i Likabehandlingsplanen och skolans aktiva arbete mot kränkande behandling och stödjer det. Jag har också diskuterat innehållet med mitt/mina barn.

Jag har tagit del av innehållet i Likabehandlingsplanen och skolans aktiva arbete mot kränkande behandling och stödjer det. Jag har också diskuterat innehållet med mitt/mina barn. Jag har följande synpunkter/förslag till förbättring inför framtiden.

Ort _____ datum _____

Namn _____

Underskrift _____

Till elev!

Jag har tillsammans med min vårdnadshavare läst och diskuterat likabehandlingsplanen

Min avsikt är att inte kränka någon och vill inte heller själv bli kränkt.

Jag vill gärna vara kamratstödjure för att hjälpa till att motverka kränkande behandling och främja likabehandling.

Ort _____ datum _____

Namn _____ klass _____

Underskrift _____